

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ващенко Сергія Євгенійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
9 червня 2022 року
№ 70-2(I)/2022

Справа № 3-6/2022(13/22)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Саса Сергія Володимировича – головуючого, доповідача,
Грищук Оксани Вікторівни,
Кривенка Віктора Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ващенко Сергія Євгенійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи,
Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Ващенко С.Є. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 3, частинам першій, другій статті 8, частині третій статті 22, статті 64 Конституції України (конституційність) окремі положення розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII, якими внесено зміни до пунктів 2, 4 частини четвертої, пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257, підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною четвертою статті 12 Кодексу виключно за правилами загального позовного провадження розглядаються справи у спорах щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 2), та щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 4).

Пунктом 10 частини шостої статті 12 Кодексу визначено, що для цілей Кодексу справами незначної складності є інші справи, у яких суд дійде висновку про їх незначну складність, за винятком справ, які не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного позовного провадження.

У частині третій статті 257 Кодексу встановлено, що при вирішенні питання про розгляд справи за правилами спрощеного або загального позовного

провадження суд враховує: значення справи для сторін; обраний позивачем спосіб захисту; категорію та складність справи; обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначати експертизу, викликати свідків тощо; кількість сторін та інших учасників справи; чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження.

Відповідно до частини четвертої статті 257 Кодексу за правилами спрощеного позовного провадження не можуть бути розглянуті справи у спорах щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 2), та щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (пункт 4).

За пунктом 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу не підлягають касаційному оскарженню, зокрема, судові рішення у справах незначної складності, крім випадків, якщо: касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики (підпункт „а“); справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу (підпункт „в“); суд першої інстанції відніс справу до категорії справ незначної складності помилково (підпункт „г“).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Ващенко С.Є. є суддею у відставці та з вересня 2016 року отримує щомісячне довічне грошове утримання.

У зв'язку зі зміною з 1 січня 2020 року складових суддівської винагороди судді, який працює на відповідній посаді, Ващенко С.Є. звернувся до Головного управління Пенсійного фонду України Хмельницької області (далі – Управління) з проханням здійснити перерахунок раніше призначеного йому щомісячного

довічного грошового утримання судді у відставці. Управління рішенням від 20 березня 2020 року відмовило Ващенку С.Є. у здійсненні вказаного перерахунку.

Хмельницький окружний адміністративний суд рішенням від 30 жовтня 2020 року, залишеним без змін постановою Сьомого апеляційного адміністративного суду від 29 квітня 2021 року, визнав протиправним і скасував рішення Управління від 20 березня 2020 року й зобов'язав Управління здійснити перерахунок раніше призначеного Ващенку С.Є. щомісячного довічного грошового утримання та виплату.

Управління рішенням від 18 травня 2021 року здійснило Ващенку С.Є. перерахунок раніше призначеного щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці, починаючи з 19 лютого 2020 року, однак зменшило відсоткове значення розміру щомісячного довічного грошового утримання з 90 % до 56 % суддівської винагороди судді, який працює на відповідній посаді, та врахувало до стажу роботи, що дає судді право на відставку та одержання щомісячного довічного грошового утримання, лише період роботи на посаді судді (23 роки 8 місяців 13 днів).

Хмельницький окружний адміністративний суд рішенням від 2 липня 2021 року позов Ващенка С.Є. до Управління задовольнив частково: визнав протиправним та скасував рішення Управління від 18 травня 2021 року; зобов'язав Управління здійснити Ващенку С.Є. як судді у відставці перерахунок та виплату щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці в розмірі 90 % від відповідних сум суддівської винагороди, ураховуючи стаж на посаді судді 30 років 11 місяців 05 днів, починаючи з 19 лютого 2020 року.

Сьомий апеляційний адміністративний суд постановою від 17 листопада 2021 року скасував рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 2 липня 2021 року, позовні вимоги Ващенка С.Є. до Управління задовольнив частково, зобов'язав Управління здійснити Ващенку С.Є. як судді у відставці перерахунок та виплату щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці в розмірі 70 % від відповідних сум суддівської винагороди, ураховуючи

стаж на посаді судді 30 років 11 місяців 05 днів, починаючи з 19 лютого 2020 року.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 23 грудня 2021 року відмовив Ващенку С.Є. у відкритті касаційного провадження, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення у справі незначної складності, що не підлягає касаційному оскарженню.

Ващенко С.Є. стверджує, що положення пунктів 2, 4 частини четвертої, пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257, підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу, застосовані в ухвалі Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23 грудня 2021 року, суперечать частині другій статті 3, частинам першій, другій статті 8, частині третій статті 22, статті 64 Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання вказує, що визначення поняття „справи незначної складності (малозначні справи)“ „за своїм змістом обмежує певну категорію справ (за характером спірних правовідносин, предметом доказування, ціною позову, складом учасників тощо) у касаційному оскарженні“. Ващенко С.Є. вважає, що поняття „значний суспільний інтерес“ та „виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу“ є оціночними, унаслідок чого „не забезпечують захист від свавільного втручання у право на доступ до суду взагалі та до касаційного суду зокрема“.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу

(частина перша статті 55); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту ухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23 грудня 2021 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Ващенко С.Є., убачається, що суд не застосовував положень пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257 Кодексу, а отже, вони не можуть бути предметом конституційного контролю.

До того ж Ващенко С.Є. не конкретизував, які положення законів України належить перевірити на відповідність Конституції України. Зі змісту конституційної скарги випливає, що автор клопотання зазначає про невідповідність Конституції України (неконституційність) положень пунктів 2, 4 частини четвертої, пункту 10 частини шостої статті 12, частини третьої, пунктів 2, 4 частини четвертої статті 257, підпунктів „а“, „в“, „г“ пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу. Проте, вказуючи конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити положення Кодексу, Ващенко С.Є. зазначає лише положення частини шостої статті 12 та пункту 2 частини п'ятої статті 328 Кодексу.

У конституційній скарзі Ващенко С.Є. стверджує про порушення його права „на доступ до суду взагалі та до касаційного суду зокрема“.

Конституційний Суд України у Висновку від 20 січня 2016 року № 1-в/2016 зазначив, що „особі має бути гарантовано право на перегляд її справи

судом апеляційної інстанції. Після апеляційного розгляду справи сторони судового процесу можуть бути наділені правом оскаржити судові рішення першої та апеляційної інстанцій до суду касаційної інстанції у випадках, визначених законом, що сприятиме забезпеченню реалізації принципу верховенства права“ (абзац другий підпункту 3.6.3 підпункту 3.6 пункту 3 мотивувальної частини).

Отже, відсутність законодавчо встановленого права на касаційне оскарження судового рішення не свідчить про порушення права на „доступ до суду“, оскільки Конституцією України гарантовано забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення (пункт 8 частини другої статті 129).

Намагаючись обґрунтувати неконституційність оспорюваних положень Кодексу, Ващенко С.Є. фактично висловив незгоду із остаточним судовим рішенням у його справі, оскільки суд вказав на відсутність умов, за наявності яких справи незначної складності можуть переглядатись у касаційному порядку, і відмовив Ващенку С.Є. у відкритті провадження за його касаційною скаргою.

Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ващенка Сергія Євгенійовича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) окремих положень розділу 3 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**